

WYTYCZNE WYKONANIA I ODBIORU PRAC
W ZAKRESIE UTRZYMANIA PUBLICZNYCH ŚRÓDLĄDOWYCH WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ
URZĄDZEŃ WODNYCH
na terenie Zarządu Zlewni w Olsztynie N.W. w Olsztynie w 2024 roku

1. Część ogólna

1.1. Przedmiot Wytycznych Wykonania i Odbioru Prac

Przedmiotem niniejszych wytycznych jest ustalenie warunków i wymagań dotyczących utrzymania wód i urządzeń wodnych oraz warunków dokonania odbioru. Wytyczne zawierają podstawowe ustalenia i kryteria oceny wykonania prac w zakresie utrzymania wód i urządzeń wodnych oraz warunków i sposobu przeprowadzenia odbioru prac.

1.2. Zakres stosowania Wytycznych Wykonania i Odbioru Prac

Przedmiotowe Wytyczne mają zastosowanie jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji prac wyszczególnionych w pkt 1.3. i 1.4. Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu prawidłowe wykonanie prac utrzymaniowych wód i urządzeń wodnych.

1.3. Określenie przedmiotu zamówienia

Przedmiotem zamówienia są prace utrzymaniowe w zakresie utrzymania wód i urządzeń wodnych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Olsztynie Zarządu Zlewni w Olsztynie w 2024 roku, tj.:

59 457 mb utrzymania publicznych śródlądowych wód powierzchniowych oraz urządzeń wodnych na terenie gmin Olsztyn, Stawiguda, Olsztynek, Grunwald, Purda, Barczewo, Biskupiec, Jedwabno.

Część 1

Rzeka Łyna w obrębie Kurek - konserwacja bieżąca	– 3 164 mb
Rzeka Łyna w obrębie Olsztyna i Bartąga - konserwacja bieżąca	– 9 069 mb
Rzeka Pisa – koszenie zbiornika w m. Barczewo	– 310 mb

Część 2

Wały rzeki Łyna - konserwacja bieżąca	– 5 630 mb
Wał rzeki Kortówka - konserwacja bieżąca	– 1 025 mb
Rzeka Kortówka- konserwacja bieżąca	– 5 179 mb
Rzeka Łyna – koszenie skarp	– 2 050 mb
Rzeka Skanda - konserwacja bieżąca	– 1 845 mb
Rzeka Struga Szczęsne - konserwacja bieżąca	– 7 180 mb

Część 3

Rzeka Struga Grunwaldzka - konserwacja bieżąca	– 7 880 mb
Rzeka Marózka - konserwacja bieżąca	– 3 754 mb
Rzeka Struga Przykop - konserwacja bieżąca	– 4 525 mb
Rzeka Struga Kaborno - konserwacja bieżąca	– 3 060 mb
Rzeka Dymmer - konserwacja bieżąca	– 3 870 mb
Rzeka Burdąg - konserwacja bieżąca	– 916 mb

1.4. Przedmiot i zakres prac

Przedmiotem niniejszych wytycznych są wymagania dotyczące wykonania i odbioru prac utrzymaniowych wód i urządzeń wodnych.

Zakres prac na wodach i urządzeniach wodnych obejmuje:

- Mechaniczne (kosiarką pływającą) wykoszenie roślin z dna cieków i urządzeń z wydobyciem wykoszonych porostów i ich usunięciem poza obręb robót oraz uporządkowanie terenu w miejscu wydobywania porostów,
- Ręczne wykoszenie roślin ze skarp cieków z wygrabieniem,
- Ręczne koszenie korony i skarp wałów przeciwpowodziowych z wygrabieniem,
- Ręczne wykoszenie roślin z dna cieków i urządzeń z wygrabieniem,
- Wydobycie z dna śródlądowych wód powierzchniowych roślin korzeniących się (hakowanie),
- Udrożnienie cieków i urządzeń poprzez ręczne usunięcie namułów z dna,
- Udrażnianie śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód (zatorów i lokalnych zakrzaceń, pni leżących w korycie rzeki, sprzątanie śmieci ze skarp i dna cieku, wraz z wywiezieniem, udrożnienie wlotu i wylotu do rurociągu oraz czyszczenie przepustów i zastawek),
- Naprawa rurociągu – dołożenie rur żelbetonowych łączonych na styk z opaską betonową oraz montaż wylotu z rurociągu oraz kraty na wlocie i wylocie rurociągu.

1.5. Ochrona środowiska oraz dobre praktyki utrzymania wód

W trakcie realizacji prac, Wykonawca zobowiązany jest znać i stosować się do przepisów zawartych we wszystkich regulacjach prawnych w zakresie ochrony środowiska. W okresie realizacji oraz do czasu zakończenia prac Wykonawca będzie podejmował stosowne działania, aby dostosować się do wszystkich przepisów i normatywów w zakresie ochrony środowiska na terenie prowadzonych prac. Unikać należy działań szkodliwych dla środowiska oraz innych jednostek występujących na tym terenie w zakresie zanieczyszczeń, hałasu oraz innych czynników powodowanych działalnością Wykonawcy.

Rozbiórka tam bobrowych wykonywana będzie zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

1.5.1. Wymagania ogólne

W trakcie realizacji prac, Wykonawca zobowiązany jest znać i stosować się do przepisów zawartych we wszystkich regulacjach prawnych w zakresie ochrony środowiska. W okresie realizacji oraz do czasu zakończenia prac Wykonawca będzie podejmował stosowne działania, aby dostosować się do wszystkich przepisów i normatywów w zakresie ochrony środowiska na terenie prowadzonych prac.

W przypadku, gdy na wykonanie określonych prac wydana została decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, należy zastosować się do jej wymagań oraz przygotować sprawozdanie z wykonanych prac, jeśli będzie wymagane, które należy załączyć do dokumentacji odbiorowej.

Wykonawca zobowiązany jest zapoznać się z następującymi publikacjami:

- Katalog dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania: <https://www.gov.pl/web/klimat/katalog-dobrych-praktyk-w-zakresie-robot-hydrotechnicznych>
- Dobre praktyki utrzymania rzek: https://straznicy.wwf.pl/wp-content/uploads/2018/10/Dobre_praktyki_utrzymania_rzek_wyd_II.pdf,
- Renaturyzacji wód – podręcznik dobrych praktyk renaturyzacji wód powierzchniowych: https://straznicy.wwf.pl/wp-content/uploads/2020/07/Podrecznik_renaturyzacji.pdf.

Po zakończeniu prac Wykonawca wskaże w dokumentacji powykonawczej zakres/odcinki prac, które przeprowadzone zostały zgodnie z wytycznymi, o których mowa powyżej, wraz z uzasadnieniem, a także przedstawi dokumentację fotograficzną przedstawiającą stan przed oraz po wykonaniu prac.

1.5.2. Wymagania dotyczące zastosowania dobrych praktyk.

W trakcie realizacji prac należy:

- unikać działań szkodliwych dla środowiska oraz innych jednostek występujących na tym terenie w zakresie

- zanieczyszczeń, hałasu oraz innych czynników powodowanych działalnością Wykonawcy,
- rozbiórkę tam bobrowych wykonywać zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
  - nie wykorzystywać terenu szerzej niż to niezbędne. Wykorzystywany teren po zakończeniu prac należy przywrócić do stanu pierwotnego,
  - w przypadku prowadzenia prac z brzegu, wykorzystywać do tego tylko jeden brzeg rzeki, pozostawiając drugi nienaruszony,
  - prowadzić prace jak najkrótszymi odcinkami (nie na dłuższych odcinkach jednocześnie),
  - nie niszczyć bez uzasadnionej i ewidentnej potrzeby żadnej roślinności, zwierząt ani ich siedlisk,
  - nie dopuszczać do uszkodzania pozostających drzew i krzewów (także ich systemów korzeniowych). W razie potrzeby zabezpieczać je przed uszkodzeniem na czas wykonywania prac,
  - jeżeli dla wykonania prac konieczne jest udrożnienie dojazdów, należy przywrócić ich niedrożność po zakończeniu prac,
  - o ile założenia prac wyraźnie nie zakładają inaczej, przycinać drzewa w miarę konieczności zamiast ich usuwania (dotyczy także martwych drzew w nurcie rzeki),
  - przed ewentualnym usunięciem wykrotów lub złomów drzew, zapewnić protokolarne oględziny zgodnie z przepisami o ochronie przyrody,
  - o ile założenia prac wyraźnie nie zakładają inaczej, pozostawić nienaruszone:
    - zadrzewienia i zakrzewienia, drzewa martwe, karpy drzew;
    - roślinność na brzegu i w wodzie;
    - podcięcia erozyjne brzegu, potencjalne ukrycia ryb pod brzegiem, nory zwierząt w brzegu;
    - naturalne wyspy;
    - rumosz drzewny w rzece (w razie przypadkowego wydobywania, zwrócić do rzeki, można wykorzystywać do kierowania nurtu);
    - kamienie i żwir w rzece (w razie przypadkowego wydobywania, zwrócić do rzeki, można wykorzystywać do kierowania nurtu);
    - przegłębienia koryta (stanowiące m. in. schronienie dla organizmów wodnych podczas niżówek);
    - odsypy i namuliska.
  - o ile założenia prac wyraźnie nie zakładają inaczej, oszczędzać i zachowywać wszystkie nieregularności głębokości i linii brzegowej cieku.
  - wykluczyć pozostawianie jakichkolwiek odpadów. Po zakończeniu prac, sprawdzić teren pod tym kątem i usunąć wszystkie ewentualne odpady. Wskazane jest także usunięcie w miarę możliwości odpadów rozproszonych, zalegających na terenie objętym pracami już przed ich rozpoczęciem,
  - prace należy prowadzić tylko w porze dziennej, z maksymalnym ominięciem pory porannej i wieczornej,
  - bezpośrednio przed rozpoczęciem prac, wypłoszyć zwierzęta z zagrożonego terenu, prac, np. przechodząc przez teren, który będzie skoszony. W razie potrzeby, w porozumieniu z użytkownikiem rybackim, zapewnić odłów i przeniesienie ryb z odcinka obejmowanego pracami. W przypadku prac ingerujących w dno cieku (np. odmulanie, usuwanie roślinności wodnej), w razie konieczności należy zapewnić zebranie dużych bezkręgowców i ich przeniesienie poza teren prac,
  - unikać niepokojenia zwierząt. W przypadku przypadkowego spłoszenia, pozwolić na spokojne oddalenie się.
  - zabezpieczyć miejsce prac przed dostępem zwierząt i narażeniem ich na niebezpieczeństwo, np. zabezpieczać miejsca prac ziemnych przed dostępem płazów, skarpy wykopów przed zagnieżdżeniem się brzegówek itp.,
  - nie tworzyć miejsc pułapkowych dla zwierząt, np. wykopów uniemożliwiających wydostanie się zwierząt. Jeśli jest to nieuniknione, kontrolować takie miejsca dwukrotnie w ciągu doby i wydobywać zwierzęta,
  - maksymalnie ograniczać zamulenie wody. W przypadku nieuniknionego występowania zamulenia poniżej miejsca wykonywanych prac, czasowo wstrzymywać prace na okres co najmniej dwukrotnie przekraczający okres

wystąpienia zamulenia.

1.5.3. Nadzór przyrodniczy

Wykonawca zobowiązany jest do zapewnienia nadzoru przyrodniczego nad wykonywaniem prac utrzymaniowych.

Nadzór przyrodniczy będzie polegał na kontroli i nadzorze nad wykonywanymi pracami utrzymaniowymi w celu zminimalizowania ewentualnych negatywnych skutków oddziaływania prowadzonych prac na środowisko przyrodnicze.

W ramach nadzoru przyrodniczego Wykonawca zobowiązany jest do zapewnienia obecności kompetentnej osoby/ osób, potrafiącej ujawnić (zauważyć, wyszukać i rozpoznać) cenne elementy przyrodnicze, w tym gatunki chronione (dotyczy szczególnie: roślin, owadów, mięczaków, raków, ryb, płazów).

Wszystkie czynności w ramach nadzoru przyrodniczego należy realizować zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.), ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54).

Zakres nadzoru przyrodniczego obejmuje:

- sprawdzanie ewentualnej obecności cennych elementów przyrodniczych bezpośrednio przed frontem prac,
- w przypadku stwierdzenia na danym obszarze gatunków roślin, zwierząt objętych ścisłą lub częściową ochroną gatunkową, Wykonawca niezwłocznie poinformuje o tym fakcie przedstawiciela Zamawiającego,
- wykonawca nadzoru zaproponuje w razie potrzeby działania ochronne zapobiegające potencjalnym negatywnym skutkom prowadzonych prac (modyfikacja prac) oraz będzie prowadził kontrolę ich realizacji lub jeżeli zajdzie taka konieczność, zaleci wstrzymanie prac do momentu uzyskania zezwolenia na odstępstwo od zakazów ochrony gatunkowej przez odpowiedni organ ochrony przyrody.
- sporządzenie sprawozdania końcowego z pełnionego nadzoru przyrodniczego zawierającego wyniki prowadzonych obserwacji, opis działań podjętych w celu wyeliminowania potencjalnego, negatywnego wpływu prowadzonych prac na środowisko przyrodnicze, dokumentację fotograficzną oraz wnioski z podjętych działań. Sprawozdanie będzie miało formę karty nadzoru przyrodniczego (wzór karty stanowi załącznik do umowy), którą Wykonawca dołączy do Operatu powykonawczego.

1.6. Warunki bezpieczeństwa pracy

Wykonawca dostarczy na teren prac i będzie utrzymywał wyposażenie konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa pracy. Zapewni wyposażenie i odzież wymaganą dla ochrony życia i zdrowia pracowników. Uważa się, że koszty zachowania zgodności ze wspomnianymi wyżej przepisami są wliczone w cenę umowną.

1.7. Informacje o terenie prowadzenia prac

Terenem prowadzenia prac są wody i urządzenia wodne zlokalizowane na działkach będących własnością Skarbu Państwa. Prace utrzymaniowe wód i urządzeń wodnych są pracami liniowymi. Ze względu na ich specyfikę i położenie konserwowanych obiektów, przed przystąpieniem do wykonania prac należy sprawdzić czy brzegi cieków, zwłaszcza wysokie lub na łukach, nie są podmyte przez wodę i czy nie zachodzi niebezpieczeństwo osunięcia się brzegu. Należy również sprawdzić czy skarpy cieków i teren bezpośrednio przyległy do cieków nie jest zniszczony przez bobry (występowanie nor bobrowych) i nie zagraża bezpieczeństwu ludzi. Wykonawca przemieszcza się wzdłuż konserwowanego obiektu bez potrzeby posiadania zaplecza, wygrodzenia obiektu oraz posiadania projektu organizacji ruchu. Są to prace o utrudnionym dostępie do obiektów, często bez możliwości poruszania się wzdłuż obiektu środkami transportowymi. Organizując prace utrzymaniowe na ciekach, należy je zawsze rozpoczynać od ujścia, umożliwiając swobodny przepływ wody w ciekach. W czasie trwania prac należy na bieżąco usuwać zbierające się w dnach porosty roślin i inne zanieczyszczenia. W trakcie wykonywania prac należy na bieżąco utrzymywać koryto cieków w pełnej drożności, aż do chwili odebrania prac.

1.8. Nazwy i kody

Kod wg CPV dla prac utrzymaniowych na wodach, kanałach i wałach przeciwpowodziowych: 90.72.18.00-5 - Usługi ochrony przed naturalnym ryzykiem lub zagrożeniami.

2. Wymagania dotyczące właściwości wyrobów oraz niezbędne wymagania związane z ich przechowywaniem, transportem, warunkami dostawy, składowaniem i kontrolą jakości

2.1. Ogólne warunki dotyczące materiałów

Nie dotyczy

2.2. Wykaz i wymagania dotyczące podstawowych materiałów

Nie dotyczy

3. Wymagania dotyczące sprzętu i maszyn niezbędnych lub zalecanych do wykonania prac zgodnie z założoną jakością

Prace utrzymaniowe na wodach i urządzeniach wodnych mogą być wykonywane:

- ręcznie przy użyciu prostych narzędzi takich jak: kosa konwencjonalna, ręczna kosa spalinowa, łopata, szpadel, hak, grabie, widły, siekiera, dobnie oraz piły ręczne i ręczne pilarki spalinowe.
- mechanicznie przy użyciu takiego sprzętu jak: samochody samowładowcze, kosiarka pływająca, koparka.

Prace utrzymaniowe zlecane do wykonania ręcznego muszą być wykonane wyłącznie przy użyciu sprzętu wskazanego do ręcznego wykonywania prac.

Wykonawca zobowiązany jest do używania jedynie takiego sprzętu, który nie powoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych prac oraz na środowisko. Liczba i wydajność sprzętu powinna gwarantować prowadzenie prac zgodnie z terminami przewidzianymi w harmonogramie prac.

Przy ruchu po drogach publicznych pojazdy muszą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego, szczególnie w odniesieniu do dopuszczalnych obciążeń na osie i innych parametrów technicznych.

Wykonawca jest zobowiązany usuwać na bieżąco, na własny koszt wszelkie uszkodzenia i zanieczyszczenia spowodowane przez jego pojazdy na drogach publicznych, dojazdach do terenu prac oraz na terenie prowadzenia prac.

W przypadku, gdy na wykonanie określonych prac wydana została decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Przyrody, należy zastosować się do jej wymagań oraz przygotować sprawozdanie z wykonanych prac, jeśli będzie wymagane, które należy załączyć do dokumentacji odbiorowej.

4. Wymagania dotyczące wykonania prac, a także wymagania specjalne

Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie prac zgodnie z umową i ścisłe przestrzeganie harmonogramu prac, oraz za jakość zastosowanych materiałów i wykonywanych prac. Prace należy wykonywać w taki sposób, aby nie dopuścić bez potrzeby lub w stopniu większym niż jest to konieczne do powstania szkód na gruntach w obrębie prowadzenia prac. Wykonawca zobowiązany jest do przestrzegania zaleceń osoby wyznaczonej do nadzoru nad pracami, wyznaczonej przez inwestora, której polecenia będą wykonywane nie później niż w czasie przez nią określonym, pod groźbą wstrzymania prac. Skutki finansowe z tego tytułu ponosi Wykonawca.

4.1. Mechaniczne (kosiarką pływającą) wykoszenie roślin z dna cieków i urządzeń z wydobyciem wykoszonych porostów i ich usunięciem poza obręb prac oraz uporządkowaniem terenu w miejscu wydobywania roślin.

Koszenie mechaniczne dotyczy koszenia dna rzek i kanałów o znacznej szerokości i głębokości wody umożliwiającej zwodowanie kosiarki pływającej. Wykoszenie należy wykonać kosiarką pływającą

z odpowiednim do tego rodzaju prac oprzyrządowaniem, a operatorzy muszą posiadać stosowne uprawnienia i być przeszkoleni w tym zakresie.

Przed rozpoczęciem wykaszania pierwszego odcinka rzeki, poniżej punktu rozpoczęcia koszenia, należy wykonać przetamowanie linowe lub podobne w dnzie rzeki mające na celu wyłapanie wykoszonych roślin. Przetamowanie linowe można wzmocnić konstrukcją żerdziową, która nie może znacząco blokować spływu wód w cieku. W miejscu wykonania przetamowania należy systematycznie w czasie trwania koszenia oraz pewien czas po nim zbierać wykoszone rośliny.

Obowiązkiem Wykonawcy jest zapewnienie miejsca na przetamowanie, wybranie i składowanie wykoszonych roślin na celu odsączenia oraz ich wywóz i utylizacja zgodnie z odrębnymi przepisami.

Wykaszanie dna należy rozpocząć od najniższego punktu i prowadzić w kierunku przeciwnym do nurtu wody w cieku. Systematycznie należy wygrabić z dna wykoszone rośliny. Wygrabianie należy wykonywać hakami i grabiami.

Po wykoszeniu całego odcinka cieku objętego koszeniem należy sprawdzić czy nie pozostały na odcinku wykaszonym lub poniższym żadne wykoszone z dna rośliny. Należy sprawdzić też czy nie powstały w wyniku wykonywania koszenia jakiegokolwiek zatory na odcinku wykaszonym lub poniższym. W przypadku stwierdzenia ich wystąpienia należy natychmiast usunąć je z dna cieku. Wykaszanie należy wykonać środkiem dna cieku pozostawiając niewykoszone pasy roślinności przy brzegach.

Wykoszenie porostów z dna należy wykonać na wysokości maksymalnie 30 cm od powierzchni dna cieku, o ile na danym cieku lub urządzeniu nie występują warunki szczególne (np. obszar Natura 2000). Jeśli na mechaniczne wykoszenie roślin z dna cieku wydana została decyzja o warunkach prowadzenia robót, prace należy wykonywać zgodnie z tą decyzją. Zalecane terminy wykonywania koszenia:

I koszenie rzeki Łyna:

Rzeka Łyna w m. Bartąg, m. Olsztyn	- od daty podpisania umowy - do 6 tygodni,
Rzeka Łyna w m. Kurki	- od 15 lipca 2024 r. - do 6 tygodni,

II koszenie rzeki Łyna:

Rzeka Łyna w m. Bartąg, m. Olsztyn	- od 2 września 2024 r. - do 4 tygodni,
<u>Rzeka Pisa w Barczewie</u>	- od 19 sierpnia 2024 r. - do 3 tygodni.

4.2. Ręczne wykoszenie roślin ze skarp cieków z wygrabieniem

Ręczne wykoszenie roślin z brzegów cieków i urządzeń należy wykonać przy użyciu konwencjonalnej kosi ręcznej lub ręcznej kosi spalinowej. W czasie wykonywania koszenia muszą być zachowane wszelkie wymogi bezpieczeństwa a operatorzy kos muszą być przeszkoleni w tym zakresie.

Wykoszenie roślin z brzegów należy wykonać na wysokości maksymalnie 10 cm od powierzchni gruntu. Wykoszone rośliny należy wygrabić na górę skarpy cieków i kanałów, przy czym odległość złożonego pokosu od powierzchni lustra wody w dnzie cieku powinna wynosić minimum 1,0 m. Wykoszone rośliny powinny być rozłożone równomiernie na skarpach cieku. Nie dopuszcza się tworzenia na brzegach przyzmy z wykoszonymi roślinami. Wykosić należy również powierzchnię terenu przy budowlach znajdujących się na ciekach (przepusty, budowle piętrzące, mosty i inne). Przy tych budowlach nie mogą pozostać niewykoszone porosty. W miarę możliwości, koszenie należy wykonywać w kierunku „pod prąd”.

Szerokość wykoszenia brzegów cieków i urządzeń powinna być zgodna z przedmiarem prac.

4.3. Ręczne koszenie korony i skarp wałów przeciwpowodziowych z wygrabieniem.

Ręczne wykoszenie porostów z korony i skarp wałów należy wykonać przy użyciu konwencjonalnej kosi ręcznej lub ręcznej kosi spalinowej. W czasie wykonywania koszenia muszą być zachowane wszelkie wymogi bezpieczeństwa a operatorzy kos muszą być przeszkoleni w tym zakresie. Koszenie porostów ze skarp i korony wałów należy wykonać zgodnie ze szczegółowym wykazem prac. Koszenie powinno być wykonane na wysokość do 5 cm od poziomu gruntu. Wygrabienie należy wykonać po obsuszeniu pokosu skoszonych roślinności. Wykoszone porosty należy wygrabić ze skarp i postawić na koronie tak by nie spływały do koryta w czasie deszczu.

Zalecane terminy wykonywania koszenia wałów:

I koszenie – od daty podpisania umowy - do 4 tygodni,

II koszenie – od 2 września 2024 r. - do 4 tygodni.

4.4. Ręczne wykoszenie roślin z dna cieków i urządzeń z wygrabieniem

Ręczne wykoszenie roślin z dna cieków i urządzeń należy wykonać wyłącznie przy użyciu konwencjonalnej kosi ręcznej lub ręcznej kosi spalinowej. W czasie wykonywania koszenia muszą być zachowane wszelkie wymogi bezpieczeństwa a pracownicy muszą być przeszkoleni w tym zakresie. Wykaszenie dna należy rozpocząć od najniższego punktu i prowadzić w kierunku przeciwnym do nurtu wody w cieku lub urządzeniu.

Wykoszenie roślin z dna cieku należy wykonać na wysokości maksymalnie 5 -10 cm od powierzchni dna cieku. Wykoszony porost powinien zostać wygrabiony z dna cieku w całości i złożony na skarpach w odległości min. 1,0 m od lustra wody. Wygrabienie wykoszonych roślin należy wykonać jednocześnie z wykaszaniem lub niezwłocznie po wykoszeniu dna nie dopuszczając do spływania wykoszonych roślin w dół cieku lub urządzenia. W przypadku spłynięcia wykoszonych roślin w dół cieku lub urządzenia należy je zebrać i usunąć z dna.

Wykoszone rośliny powinny być rozłożone równomiernie na brzegach. Nie dopuszcza się tworzenia na brzegach przyzmy z wykoszonymi roślinami.

Szerokość wykoszenia dna cieków i urządzeń powinna być zgodna ze szczegółowym wykazem prac.

4.5. Wydobycie z dna śródlądowych wód powierzchniowych roślin korzeniących się (hakowanie)

Usuwanie porostu roślin korzeniących się w dnie (hakowanie) należy wykonać wyłącznie ręcznie przy użyciu haki lub grabi. W czasie wykonywania usuwania roślin muszą być zachowane wszelkie wymogi bezpieczeństwa a pracownicy muszą być przeszkoleni w tym zakresie. Usuwanie roślin z dna należy rozpocząć od najniższego punktu i prowadzić w kierunku przeciwnym do nurtu wody w cieku lub urządzeniu. Usuwanie z cieków i urządzeń porostu roślin korzeniących się w dnie należy wykonać łącznie z wydobyciem darni korzeniowej. Następnie należy wydobyć rośliny pływające z powierzchni lustra wody.

Hakowanie porostów z dna cieków i urządzeń należy wykonać na całej powierzchni lustra wody cieku. Nie dopuszcza się pozostawienia miejsc z porostem roślin w dnie. Usunięty z dna porost roślinny powinien zostać złożony na skarpach cieków i urządzeń w odległości minimum 1,0 m od lustra wody. Nie można dopuścić do spływania hakowanego porostu roślinnego w dół cieku. W przypadku spłynięcia oderwanych z dna porostów roślinnych w dół cieku należy dokonać ich zebrania i usunięcia z dna cieków i urządzeń. Usunięte z dna rośliny powinny być rozłożone równomiernie na skarpach cieków i urządzeń. Nie dopuszcza się tworzenia na skarpach przyzmy z wykoszonymi roślinami.

Po wykonaniu hakowania należy sprawdzić czy na konserwowanym odcinku oraz odcinkach położonym poniżej odcinka konserwowanego nie znajdują się w dnie pozostałości roślin po wykonanym hakowaniu. W przypadku ich występowania należy je usunąć.

4.6. Udrożnienie urządzeń poprzez ręczne usunięcie namulów z dna

Usuwanie namulów z dna cieków i urządzeń należy wykonać wyłącznie ręcznie przy użyciu łopaty. W czasie wykonywania odmulania muszą być zachowane wszelkie wymogi bezpieczeństwa a pracownicy muszą być przeszkoleni w tym zakresie. Odmulanie dna należy rozpocząć od najniższego punktu i prowadzić w kierunku przeciwnym do nurtu wody w cieku lub urządzeniu.

Usunięte z dna namuły powinny być rozłożone równomiernie na skarpach lub wbudowane w skarpy cieków i urządzeń. Nie dopuszcza się tworzenia na skarpach lub poza nimi przyzmy z namulem. Usunięte namuły muszą być rozplantowane. Niedopuszczalne jest odkładanie namułu w dolnej części skarpy (minimum 1,0 m od lustra wody).

4.7. Ręczne usuwanie z śródlądowych wód powierzchniowych przeszkód naturalnych oraz wynikających z działalności człowieka, udrażnianie śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód (zatorów i lokalnych zakrzaceń, pni leżących w korycie rzeki, drobne naprawy skarpy i

umocnień budowli, sprzątnięcie śmieci ze skarp i dna cieków, wraz z wywiezieniem, udroźnienie wlotu i wylotu do rurociągu oraz czyszczenie przepustów i zastawek)

Prace w tym zakresie obejmują ręczne wycinanie drzew i krzewów z koryta cieków. Przez drzewa i krzewy rozumie się roślinność twardą o grubości do 10 cm i wieku do 10 lat. Przez gałęzie rozumie się zwisające bezpośrednio nad korytem cieków lub urządzenia gałęzie drzew utrudniające swobodny przepływ wód w ciekach i mogące powodować bądź powodujące zatory w ciekach.

Drzewa i krzewy należy wycinać przy poziomie gruntu lub nieznacznie poniżej poziomu gruntu, bez karczowania. Wycięte drzewa, krzaki i gałęzie należy najpierw zebrać i złożyć w stosy na górze skarpy, a następnie odnieść (lub odwieźć taczkami) w miejsce wskazane przez Osobę wyznaczoną do nadzoru nad pracami ze strony Zamawiającego. Drzewa i krzewy należy wycinać siekierami lub piłami spalinowymi.

Gałęzie należy wycinać piłą ręczną lub spalinową. Przy wycinaniu gałęzi należy zwrócić szczególną uwagę na zabezpieczenie miejsc po obcięciu gałęzi i niedopuszczenie do zniszczenia pnia oraz kory drzew. Teren wycinki należy uporządkować.

Usunięcie zatorów z koryta cieków polega na udroźnieniu koryta i umożliwieniu swobodnego przepływu wody poprzez zlokalizowanie i następnie wydobycie znajdujących się w ciekach lub urządzeniach zatorów. Wydobyte zatory należy najpierw zebrać i złożyć w stosy na górze skarpy cieków i urządzeń, a następnie odnieść je (lub odwieźć taczkami) w miejsce wskazane przez Osobę wyznaczoną do nadzoru nad pracami ze strony Zamawiającego. Zebrane śmieci należy zutylizować zgodnie z przepisami odrębnymi. Kamienie należy zebrać i wywieźć lub wbudować w skarpy cieków.

Oczyszczanie z porostu roślinnego umocnień betonowych budowli zlokalizowanych na ciekach i urządzeniach należy wykonywać szpadłami, łopatami, grabiami oraz innymi dostępnymi narzędziami ręcznymi, które nie powodują zagrożenia dla środowiska naturalnego a w szczególności wodnego. Z umocnień należy zerwać wraz z korzeniami porost roślinny, a następnie pozostałości gruntu i drobnych roślin zmyć wodą z cieków. Zerwane porosty wraz z korzeniami należy wbudować w okoliczne uszkodzone skarpy, (jeśli takie znajdują się w pobliżu) lub rozplantować wzdłuż górnej krawędzi skarp podobnie jak rozplantowuje się urobek pochodzący z odmulenia.

4.8. Naprawa rurociągu – dołożenie rur żelbetonowych łączonych na styk z opaską betonową oraz montaż wylotu z rurociągu oraz kraty na wlocie i wylocie rurociągu.

Przed przystąpieniem do prac należy wykonać w odległości około 10 m szczelną tamę z worków z piaskiem. Wysokość przetamowania na około 1,5 m. Po wykonaniu prac tamę należy usunąć. Odkopać rurociąg tak, by odsłonić miejsce styków. Oczyszczyć odkopane fragmenty rurociągu z pozostałości ziemi. Uszkodzone fragmenty rur należy wyciągnąć, wywieźć i zutylizować zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Następnie przygotować koryto do położenia dodatkowych rur: przegłębić koryto cieków przed wlotem (po wykonaniu odmulenia) na głębokość do 20 cm, na długości około 2,5-3,0 m. Ziemia z wykopu przeznaczona jest do wbudowania w nasyp. W miejscu ułożenia rur dno należy ustabilizować za pomocą bali lub chudego betonu z tłuczniem. Odbudowę rurociągu rozpocząć od ułożenia dwóch rur o średnicy 100 cm w wykopie z regulacją osi i spadku. Następnie wykonać dołki pod złącza montażowe oraz założyć uprzednio przygotowane deskowanie. Wykonać i zamontować zbrojenie opaski, zabetonować opaskę. Do chwili całkowitego wyschnięcia (uzyskania wytrzymałości betonu) beton należy konserwować. Podsypkę pod rurociąg oraz obsypkę rurociągu zagęszczać warstwami. Zamontować prefabrykowany wylot o średnicy 100cm (lub też wylać go na miejscu). Zasypać naprawiany odcinek, zagęścić obsypkę i rozplantować ziemię na całym remontowanym odcinku. Miejscowe wyprofilowanie skarp cieków oraz naprawa wyrw i ubytków w skarpach. Głębokość i szerokość koryta cieków oraz nachylenie skarp powinno wynikać z profilu koryta cieków. Urobek z rzeki należy wbudować w skarpy a dowieziony grunt rozplantować wzdłuż koryta cieków tak by wyrównać wysokość do istniejących skarp. Ziemia musi być zagęszczona tak by skarpy nie spływały. Wyprofilowane skarpy należy obsiać mieszanką traw.

4.9. Wymagane kwalifikacje Wykonawcy

Pracownicy Wykonawcy muszą posiadać wszelkie wymagane prawem uprawnienia do wykonywania prac określonych w Wytycznych Wykonania i Odbioru Prac, jak również muszą być przeszkoleni w zakresie BHP obejmującym tego typu prace.

5. Opis działań związanych z kontrolą, badaniami oraz odbiorem wykonanych prac.

Nad prawidłowym procesem wykonywania prac utrzymaniowych wód i urządzeń wodnych czuwa ustanowiona przez Zamawiającego Osoba wyznaczona do nadzoru nad pracami.

Celem nadzoru nad wykonywanymi pracami będzie takie sterowanie ich realizacją, aby osiągnąć założoną jakość wykonania prac oraz zakończyć wszystkie prace w terminie zgodnym z umową.

Wykonawca odpowiedzialny jest za pełną kontrolę nad wykonywanymi pracami oraz ich jakość. Wykonawca zobowiązany jest do stałej i systematycznej kontroli prowadzonych prac oraz zgłaszania Osobie wyznaczonej do nadzoru nad pracami ze strony Zamawiającego, wszelkich problemów i zagrożeń przy realizacji prowadzonych prac. Wszelkie poważniejsze zagrożenia w prawidłowej realizacji prac należy zgłaszać Zamawiającemu na piśmie na adres Nadzoru Wodnego w Olsztynie.

Kontroli podlegają wszystkie etapy prowadzenia prac. Po zakończeniu prac sprawdzony zostanie teren na którym wykonywano prace. Teren wykonywania prac powinien być uprzątnięty a wszelkie tymczasowe zabezpieczenia (przetamowania) zlikwidowane.

Kontrola wykonania prac konserwacyjnych polegać będzie na wizualnej ocenie kompletności, ilości oraz jakości wykonywanych prac.

6. Wymagania dotyczące szczegółowego wykazu prac

Podstawą do sporządzenia szczegółowego wykazu prac jest jesienny przegląd techniczny cieków i urządzeń wodnych oraz ustalony niezbędny zakres prac wynikający z potrzeby utrzymania wód i urządzeń wodnych w sprawności technicznej. Szczegółowy wykaz prac określa całkowitą i nieprzekraczalną ilość zlecanych prac w rozbiciu na poszczególne rodzaje prac utrzymaniowych wraz z określeniem jednostek rozliczeniowych. Obmiar prac określa ilość faktycznie wykonanych prac w jednostkach ustalonych w szczegółowym wykazie prac.

Obmiaru wykonanych prac dokonuje Wykonawca prac. Osoba wyznaczona do nadzoru nad pracami, dokona sprawdzenia prawidłowości obmiaru wykonanych prac i zgodności ze stanem faktycznym.

Obmiar prac należy wykonywać w jednostkach miary podanych w przedmiarach z dokładnością do 1 m, 1 m², 1 m³, 1 szt. lub 1 r-g.

Jednostkami obmiarowymi dla poszczególnych rodzajów prac są:

- dla wykoszenia roślin z brzegów i dna cieków lub urządzeń – m² (metr kwadratowy),
- dla usuwania roślinności z dna (hakowanie) cieków lub urządzeń – m² (metr kwadratowy),
- dla usuwania zatorów, wycinania drzew i krzewów porastających dno i brzegi cieków oraz urządzeń – r-g. (roboczo - godzina),
- dla oczyszczenia umocnień betonowych budowli – usunięcie darniny z umocnień – r-g. (roboczo - godzina),
- dla remontu opaski faszynowej 1mb (metr bieżący).

7. Opis sposobu przeprowadzenia odbioru prac

Prace powinny być wykonane zgodnie z Uproszczoną dokumentacją na wykonanie usług utrzymania wód i urządzeń wodnych, Wytycznymi wykonania i odbioru prac, umową oraz poleceniami Osoby wyznaczonej do nadzoru nad pracami ze strony Zamawiającego.

Wykonawca zgłasza Zamawiającemu zakończenie prac i gotowość do ich odbioru potwierdza wpisem do Dziennika realizacji zadania utrzymaniowego. Ponadto o fakcie zakończenia prac i gotowości do ich odbioru Wykonawca

zawiadamia pisemnie (lub w formie elektronicznej) na adres wskazany w umowie, Osobę wyznaczoną do nadzoru nad pracami. Wzór zgłoszenia stanowi załącznik nr 3 do umowy.

Czynności odbioru częściowego:

- a) Osoba wyznaczona do nadzoru nad pracami potwierdzi w dzienniku realizacji zadania utrzymaniowego zakres zgłoszonych do odbioru prac bez zbędnej zwłoki.
- b) Osoba wyznaczona do nadzoru nad pracami powiadomi pisemnie (lub w formie elektronicznej) Zarząd Zlewni w Olsztynie oraz RZGW w Białymstoku o ustalonym z Wykonawcą terminie odbioru częściowego, z wyprzedzeniem co najmniej 3 dni roboczych.
- c) Odbioru dokonują uprawnione osoby wskazane przez Dyrektora lub Zastępcę Dyrektora Zarządu Zlewni w Olsztynie.
- d) Wymaganymi dokumentami odbioru będą: protokół odbioru, w którym wskazana zostanie data zakończenia prac oraz kalkulacja powykonawcza sporządzona przez Wykonawcę i sprawdzona przez Osobę wyznaczoną do nadzoru nad pracami.

Czynności odbioru końcowego:

- a) Odbioru końcowego dokonuje komisja powołana przez Zamawiającego po całkowitym zakończeniu wszystkich prac składających się na przedmiot umowy.
- b) Osoba wyznaczona do nadzoru nad pracami, dokonuje sprawdzenia poprawności wykonania prac, będących przedmiotem zgłoszenia oraz potwierdza wpisem do dzienniku realizacji zadania utrzymaniowego zakończenie prac i gotowość zadania do odbioru.
- c) Potwierdzenie wpisu o zakończeniu prac przez Osobę wyznaczoną do nadzoru nad pracami, stanowi podstawę do pisemnego (lub w formie elektronicznej) zgłoszenia przez Wykonawcę prac do odbioru końcowego. Załącznikiem do tego zgłoszenia będzie kopia potwierzonego wpisu z Dzienniku realizacji zadania utrzymaniowego. Wykonawca prześle zgłoszenie do właściwej jednostki organizacyjnej realizującej zadanie utrzymaniowe.
- d) Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za realizację zadania wyznaczy termin odbioru końcowego i rozpocznie odbiór wykonanych prac w ciągu 14 dni od daty zgłoszenia przez Wykonawcę prac do odbioru końcowego, zawiadamiając o tym Wykonawcę, RZGW Białystok oraz właściwy Nadzór Wodny, co najmniej 2 dni robocze przed terminem odbioru końcowego.
- e) Po zakończeniu realizacji przedmiotu umowy, najpóźniej w dniu odbioru, Wykonawca dostarczy do właściwego Nadzoru Wodnego Operat z realizacji prac utrzymaniowych zawierający następujące dokumenty:
  - Egzemplarz realizowanej umowy (dopuszcza się kopię umowy),
  - Protokół przekazania terenu prowadzenia prac,
  - Dziennik realizacji zadania utrzymaniowego,
  - Kalkulacje powykonawcze, sprawdzone przez Osobę wyznaczoną do nadzoru nad pracami, na dowód sprawdzenia wykonania prac zgodnie z elementami prac określonymi kalkulacją ofertową,
  - Protokoły odbioru w ramach danej umowy,
  - Karta nadzoru przyrodniczego.

Po stwierdzeniu, że zgłoszony zakres prac został wykonany zgodnie z zapisami umowy, następuje ich protokolarny odbiór (protokół częściowy lub końcowy). W przypadku zadania składającego się z kilku części, dla potrzeb odbioru końcowego należy przygotować protokół odbioru ostatniej części i protokół odbioru końcowego.

Osoba wyznaczona do nadzoru nad pracami przeprowadza kontrolę kalkulacji powykonawczej sporządzonej przez Wykonawcę, po przyjęciu od Wykonawcy zawiadomienia o zakończeniu prac, nie później niż w dniu odbioru częściowego lub końcowego.

Przyjmuje się, że dniem zakończenia prac jest dzień pisemnego zgłoszenia wykonawcy gotowości do odbioru prac,

które zostaną odebrane bez uwag przez komisję odbiorową.

W przypadku stwierdzenia usterek przez komisję odbiorową, odbiór zostaje zawieszony do czasu ich usunięcia, z odpowiednim wpisem do Dziennika przez uprawnionych pracowników dokonujących odbioru, określając termin usunięcia usterek. Wykonawca akceptuje ustalony termin usunięcia usterek podpisując w dzienniku realizacji zadania utrzymaniowego wpis dokonany przez uprawnionych pracowników dokonujących odbioru wraz ze słowem „akceptuję”.

W przypadku braku realizacji pełnego zakresu prac w terminie przewidzianym w umowie, Osoba wyznaczona do nadzoru nad pracami, potwierdza ten fakt w Dzienniku oraz powiadamia pisemnie o tym Zarząd Zlewni w Olsztynie. Pismo informujące o niewykonaniu prac w terminie, stanowić będzie podstawę do naliczenia kar umownych.

Osoba wyznaczona do nadzoru nad pracami dokonuje sprawdzenia kompletności Operatu powykonawczego. Jeśli Osoba wyznaczona do nadzoru nad pracami stwierdzi, że Wykonawca nie złożył kompletnego Operatu z realizacji prac utrzymaniowych, niezwłocznie zawiadomi o tym Wykonawcę oraz wyznaczy termin na uzupełnienie operatu.

8. Podstawy płatności

Warunki płatności określone zostały w umowie. Podstawę płatności stanowić będzie kalkulacja powykonawcza oraz protokół odbioru częściowego lub końcowego wykonanych prac.

9. Obowiązujące przepisy

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 682 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z 2003 r. Nr 47 poz. 401).

Kierownik